

The effectiveness of teaching using study strategies by producing video content on students' academic enthusiasm and vitality

Hesam Pourshalchi¹, Saeid Sharifi Rahnemo², Ayatollah Fathi^{3*}

پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۱۲/۰۸

دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۶/۰۶

Accepted Date: 2022/02/27

Received Date: 2021/08/28

Abstract

From the past to the present, among various social institutions, the school has been recognized as the most important manifestation of the culture that governs society and the place of satisfying the intellectual and emotional needs of individuals, and now in the third millennium AD, the school is one of the most important social institutions. The latest research also indicates the important functions of this institution in our time (Parvizi, 2012). One of the common problems in educational environments that are criticized by experts is the low motivation and academic enthusiasm that causes the phenomenon of procrastination. Procrastination refers to procrastination and procrastination (Stevenson, 2013). Solomon and Rathblum (1984) in their definition of procrastination highlight the emotional aspects of procrastination and define procrastination as a condition in which a person delays activities that do not require much to do, and this delays These activities continue when the person is anxious. Thus, it is clear that having academic enthusiasm and vitality in primary learning is vital, so much so that it is mentioned as an important harbinger of learning. In fact, lack of enthusiasm for school can have serious consequences such as lack of progress in school, low vitality, tendency to behaviors. Deviation and the risk of dropping out of school therefore Nowadays, experts in modern e-learning or e-learning consider one of the ways to minimize this phenomenon in schools because e-learning, especially video content production, is a learning-driven model that helps learners to find data at the desired time and at personal speed. E-learning is a new and emerging

1. PhD Student in Educational Psychology, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

2. PhD Student in Curriculum Studies, Bu Ali Sina University, Hamadan, Iran.

3. Faculty member of NAJA Institute of Law Enforcement and Social Studies, Tehran, Iran.

*(Corresponding Author)

Email: a.fathi64@gmail.com

phenomenon in many countries of the world, including Iran, and they have not yet used this method as expected. The application of this type of learning, like any other emerging phenomenon, regardless of the benefits and opportunities it has provided, has been associated with some doubts and challenges in developing countries. But in the age of Corona, despite its many challenges, but due to the health risk that was created, the need for virtual and e-learning was felt more than before, and in Iran, therefore, very extensive mechanisms to advance educational affairs focusing on cyberspace and education from Remotely designed and edited. In this regard, apart from the readiness or not of the required hardware and software platforms, Mehr Mohammadi (2009) considers one of the most basic goals of e-learning to be the emphasis on strengthening the superior capabilities of thinking. Therefore, this method of education is one of the most important advances in the information technology industry, which has been able to emerge as a new paradigm by taking advantage of existing changes, so that many educational institutions and centers around the world have called for its rapid use. Because in the modern age of education, it is no longer a question of improving teaching methods, but of improving the learning process. Now, it seems that the unique features of this educational method have caused it to gain a higher status in the educational system day by day and increase the level of academic enthusiasm and vitality. Because teaching cognitive and metacognitive strategies in the electronic environment allows people to use appropriate strategies and strategies for studying and learning, to be able to cope with learning tasks and increase their motivation to learn. Many studies have shown that there is a relationship between learners' learning strategies and students' performance and academic achievement. Therefore The aim of this study was to evaluate the effectiveness of teaching using study strategies by producing video content on students' academic enthusiasm and vitality. The present study was a quasi-experimental study with a pretest and posttest design with a control group. The statistical population of the 11th high school male students in Tabriz in the academic year 1399-1398 was 10412 students, of which 36 were selected by multi-stage cluster sampling and randomly tested in two groups of 18 people. First, in the same conditions, both pre-test groups were administered using the Fredricks (2004) and Dehghanizadeh and Hossein Chari (2010) Academic Enthusiasm Questionnaire. The experiment was performed, while the control group did not receive any intervention during this time. After the training sessions, both groups underwent post-test in the same conditions. The results showed that teaching study strategies increases academic motivation in all components of

students' behavioral, emotional, cognitive and vitality motivation. Therefore, to increase the academic enthusiasm and vitality of students, the use of teaching study strategies is effective. Because students acquire skills through training to monitor cognitive and metacognitive strategies, and by mastering the strategies of planning, controlling, monitoring and regulating methods, they successfully use learning and study methods, and by constantly monitoring their use, the problems of the method. And identify their learning strategies and take action to improve them. In fact, students gain abilities and skills by teaching cognitive and metacognitive strategies. By using them, their desire and interest in education increases; In other words, during the study of study strategies, students learn operational and behavioral instructions that include planning, monitoring, organizing and organizing, and during this learning, they gain a positive feeling and attitude towards education, and this motivates their interest and interest in studying. And education increases. Therefore, based on the results, it is suggested that school psychologists consider the framework of the educational package of study strategies in individual academic counseling. Education officials can also hold workshops on study strategies to increase the awareness of teachers and other educators in the country. Therefore, teaching strategies and holding training workshops on enthusiasm and its dimensions and academic vitality will increase these skills in students and increase their academic vitality. Also recommended; Autonomous learning education should be included in the extracurricular activities of schools as necessary educational skills and necessary trainings should be provided for teachers and counselors in order to successfully use self-governing learning education in order to apply cognitive and metacognitive strategies by students because it is one of the most important Ways to increase academic enthusiasm and vitality. However, it can be concluded that teaching discipline or organizing strategies leads to flexibility in the learner's behavior and helps him to change his learning method and style whenever necessary. Regulatory strategies work in tandem with monitoring and evaluation strategies. In fact, the discipline strategy helps students to refine how they study, to re-examine, and to address deficiencies in their comprehension, which will increase students' academic motivation to learn.

Keywords: effectiveness, teaching, study strategies, video content production, academic enthusiasm, academic vitality.

اثربخشی تدریس با استفاده از راهبردهای مطالعه به روش تولید محتوای ویدیویی بر اشتیاق و سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان

حسام پورشالچی^۱، سعید شریفی رهنمو^۲، آیت‌اله فتحی^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف اثربخشی تدریس با استفاده از راهبردهای مطالعه به روش تولید محتوای ویدیویی بر اشتیاق و سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان انجام پذیرفت. پژوهش حاضر از نوع نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری دانش‌آموزان پسر یازدهم متوسطه شهر تبریز در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۳۹۸ به تعداد ۱۰۴۱۲ نفر بودند که از بین آن‌ها تعداد ۳۶ نفر به روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه ۱۸ نفری آزمایش و کنترل قرار گرفتند. ابتدا در شرایط یکسان از هر دو گروه پیش‌آزمون با استفاده از پرسشنامه اشتیاق تحصیلی (Fredricks(2004 و سرزندگی تحصیلی (Dehghanizadeh and Hossein Chari(2010 به عمل آمد سپس بسته آموزشی راهبردهای مطالعه به مدت ۸ جلسه و به روش تولید محتوای ویدیویی به گروه آزمایش ارائه شد، درحالی که در طول این مدت گروه کنترل مداخله‌ای دریافت نکردند. پس از اتمام جلسات آموزشی هر دو گروه در شرایط یکسان پس‌آزمون به عمل آمد. نتایج نشان داد آموزش راهبردهای مطالعه سبب افزایش اشتیاق تحصیلی در همه مولفه‌های اشتیاق رفتاری، عاطفی، شناختی و سرزندگی دانش‌آموزان می‌شود. بنابراین برای افزایش اشتیاق و سرزندگی تحصیلی در دانش‌آموزان، استفاده از آموزش راهبردهای مطالعه موثر است.

واژه‌های کلیدی: اثربخشی، تدریس، راهبردهای مطالعه، تولید محتوای ویدیویی، اشتیاق تحصیلی، سرزندگی تحصیلی.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱. دانشجوی دکتری رشته روانشناسی تربیتی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

۲. دانشجوی دکتری مطالعات برنامه درسی، دانشگاه بوعلی‌سینا، همدان، ایران.

۳. عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انتظامی و مطالعات اجتماعی ناجا، تهران، ایران.

* (نویسنده مسئول)

مقدمه و بیان مسأله

طی دهه‌های گذشته با توسعه شگرف علوم و فنون و در پی آن بروز تحولات چشمگیر در عرصه‌های مختلف، ایده و اندیشه نیاکان را با چالش‌های جدی مواجه کرد. ظهور فناوری اطلاعات و ارتباطات بر تمامی شئون زندگی فردی و اجتماعی بشر سایه افکنده و با فرو ریختن مرزها و زمان‌ها، جهان را به یک دهکده تبدیل نمود (Baran, Correia & Thompson, 2014) که راحتی استفاده از این ابزار به جای نیروی انسانی، اندیشمندان را در چگونگی بهره‌مندی از فناوری در امر آموزش و یادگیری به فکر برد و در نتیجه سبب انعطاف‌پذیری و تغییر شکل آموزش از سنتی به الکترونیکی شد (Rosen, 2015). حال براساس نظر متخصصین امر، اصطلاح آموزش الکترونیکی شامل فهرست بزرگی از کاربردها و عملکردها از جمله آموزش مبتنی بر وب، آموزش مبتنی بر رایانه و اینترنت، آموزش مبتنی بر فناوری و یادگیری مجازی از راه دور را شامل می‌شود که باید کیفیت دروندادها، تراکنش‌ها و بروندادهای مجازی به صورت یک کل سیستمی شده در جهت ایجاد قابلیت تفکر و عملکرد مورد ارزشیابی قرار گیرد (seraji, 2015). در همین زمینه Mehr Mohammadi (2010) یکی از اساسی‌ترین اهداف آموزش‌های الکترونیکی را تأکید بر تقویت قابلیت‌های برتر تفکر و در نتیجه افزایش بهره‌وری عملکرد می‌دانند. در همین زمینه پژوهش‌های (Hosseinjani (2010), Lin (2016) و Zhao (2009) نیز بر ایجاد پیوند بین یادگیری الکترونیکی و بهبود آموزش و افزایش کیفیت در عملکرد تحصیلی تأکید دارد.

بنابراین شیوه آموزش الکترونیکی یکی از مهم‌ترین پیشرفت‌ها در صنعت فناوری اطلاعات به شمار می‌رود که توانسته با بهره‌گیری از تغییرات موجود به عنوان یک پارادایم جدید ظهور کند، به‌طوریکه بسیاری از نظام‌های آموزشی در دنیا به سرعت خواهان استفاده از آن شده‌اند، چراکه در عصر مدرن آموزش، دیگر بحث بهبود روش‌های ارائه مطرح نیست، بلکه سخن از بهسازی فرآیند یادگیری است. حال به نظر می‌رسد ویژگی‌های منحصر به فرد این شیوه آموزشی باعث شده تا روز به روز جایگاه متعالی‌تری در آموزش مدرسه‌ای کسب نماید (Prestridge, 2012). چراکه در میان نهادهای گوناگون اجتماعی، مدرسه مهم‌ترین تجلی‌گاه فرهنگ حاکم بر جامعه و محل ارضای نیازهای عقلانی و عاطفی افراد شناخته شده است و اکنون که در هزاره‌ی سوم میلادی به سر می‌بریم، مدرسه از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی به حساب می‌آید و جدیدترین تحقیقات نیز حاکی از کارکردهای مهم این نهاد در روزگار ماست اما با استفاده‌های راهبردهای نوین تدریس در امر آموزش و یادگیری (Parvizi, 2013).

پژوهش در مورد اشتیاق به مدرسه از زمانی شروع شد که معلمان و مربیان نگران ترک تحصیل دانش‌آموزان، انگیزه ضعیف و عدم درگیری دانش‌آموزان در فعالیتهای مدرسه بودند (Appleton, 2008). اخیراً علاقه زیادی به مطالعه اشتیاق به مدرسه و رابطه آن با احساسات دانش‌آموزان در ارتباط با محیط اطراف خود وجود دارد (Libbey, 2004). در واقع محیط آموزشی باعث می‌شود یادگیرندگان به سمت اهداف ارزشمند آموزشی حرکت کنند (Orthner, Jones, 2013). در فعالیتهای تحصیلی مشارکت بیشتری داشته باشند (Li and Lerner, 2011) و از بهزیستی و عملکرد تحصیلی بالایی برخوردار باشند (Simons-Morton, & Chen, 2009).

اشتیاق تحصیلی میزان انرژی که یک فراگیر برای انجام کارهای تحصیلی خود صرف می‌کند اطلاق می‌شود (Naami and Piriaei, 2013). (Mollai et al. (2020) نیز در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که اشتیاق تحصیلی در سازگاری تحصیلی و سرزندگی تحصیلی نقش دارد. سازه اشتیاق تحصیلی به رفتارهایی که به یادگیری و پیشرفت تحصیلی مربوط است، اطلاق می‌شود (Pintrich, 2000). اشتیاق تحصیلی سازه‌ای چندبُعدی است که دارای سه بُعد شناختی، انگیزشی و رفتاری است (Archambault, Janosz, Fallu, Pagani, 2009)؛ اشتیاق تحصیلی شناختی شامل به‌کارگیری راهبردهای شناختی و فراشناختی در یادگیری است، اشتیاق تحصیلی انگیزشی (عاطفی) شامل سه مولفه احساس، ارزش و عاطفه است و دوست‌داشتن محیط آموزشی و علاقه به کارهای دانشگاه را در بر می‌گیرد و اشتیاق تحصیلی رفتاری شامل حضور فعال همراه با شوق و شور در محیط آموزشی است (Linnenbrink, 2009).

اشتیاق تحصیلی با استراتژی‌های موفقیت دانش‌آموزان در پیوند است؛ زیرا باعث افزایش خوش‌بینی تحصیلی می‌شود و همچون پیش‌بینی قوی از اشتیاق در فعالیتهای مدرسه عمل می‌کند (Salmela-Aro, Tolvanen & Nurmi, 2009). (Alipour et al. (2020) اشتیاق تحصیلی را یکی از عوامل موثر بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان برشمرده‌اند. تأثیرات مثبت اشتیاق تحصیلی بر درگیرساختن دانش‌آموزان در فعالیتهای تحصیلی و افزایش میزان تلاش آنها و عوامل مؤثر بر آنها ضرورت مطالعه آن را ایجاب می‌کند.

یکی دیگر از متغیرهای مهم در آموزش و پرورش که راهبرد نوین الکترونیک می‌توان برای آن استفاده نمود، سرزندگی تحصیلی است. سرزندگی تحصیلی به صورت توانایی دانش‌آموز برای موفقیت در برخورد با موانع و چالش‌های تحصیلی که در مسیر زندگی تحصیلی معمول قرار دارند، تعریف شده

است (Martin and Marsh, 2008). همچنین سرزندگی تحصیلی به پاسخ مثبت، سازنده و انطباقی به انواع چالش‌ها و موانعی که در عرصه مداوم و جاری تحصیلی تجربه می‌شوند، اشاره دارد (Putwain, Connors, Symes, Douglas-Osborn, 2008). از آنجا که زندگی تحصیلی، یکی از مهمترین دوره‌های زندگی افراد به خصوص نوجوانان و جوانان محسوب می‌شود و با چالش‌ها و موانع متعددی از قبیل استرس زیاد، نمرات ضعیف، کاهش انگیزه و ... روبه‌رو هستند، لازم است عواملی را که موجب افزایش توانایی فرد، در مقابله با این موانع و چالش‌ها شده و بر سرزندگی تحصیلی وی می‌افزایند، شناسایی شوند (Cho, Lee, Lee, Bae, & Jeong, 2008).

آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی در محیط الکترونیک باعث می‌شود افراد از راهکارها و راهبردهای مناسب برای مطالعه و یادگیری استفاده کنند، بتوانند از عهده تکالیف یادگیری برآیند و انگیزه خود را برای یادگیری بالا ببرند. مطالعات بسیاری نشان داده‌اند بین راهبردهای یادگیری و مطالعه فراگیران با عملکرد و موفقیت تحصیلی آنان رابطه وجود دارد (Biabangard, 2005). به عنوان مثال یک مطالعه متاآنالیز با بررسی ۵۸ مقاله نشان داد که راهبردهای مطالعه و یادگیری موثرترین عامل پیشرفت تحصیلی فراگیران محسوب می‌شود (Biabangard, 2011). مطالعات انجام شده در ایران در خصوص عادات، مهارت‌ها، شیوه‌ها و منابع مطالعه فراگیران نشان می‌دهند راهبردهای مطالعه و یادگیری نقش زیادی در پیشگویی پیشرفت تحصیلی فراگیران دارند (Hosseini Tabatabai and Ghadimi Muqaddam, 2007) و فراگیران با معدل تحصیلی بالاتر از مهارت‌های مطالعه بالاتری برخوردار بوده‌اند (Leondari, Syngollitou & Kiosseoglou, 2013). از این رو، با توجه به اهمیت موضوع و همچنین در دسترس نبودن مطالعه‌ای که به طور همزمان متغیرهای مطالعه حاضر را در محیط الکترونیک مورد بررسی قرار داده باشد، محقق را بر آن داشت تا تاثیر آموزش راهبردهای مطالعه با بهره‌گیری از تولید محتوایی ویدیویی را بر اشتیاق تحصیلی و سرزندگی تحصیلی بررسی کند. این پژوهش می‌تواند از جهات مختلفی حائز اهمیت باشد، از لحاظ نظری این پژوهش می‌تواند یک بسته و ابزار مناسب در راستای افزایش اشتیاق تحصیلی و سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان ارائه دهد و از لحاظ کاربردی نیز این پژوهش می‌تواند راهنمای مناسبی برای مشاوران، معلمان و والدین در خصوص افزایش اشتیاق تحصیلی، سرزندگی تحصیلی و پیامدهای آن‌ها باشد. زیرا بهبود رویکردهای مطالعه به مانند آنچه که در پژوهش حاضر ارائه شده است می‌تواند موجب افزایش هیجان و انگیزش یادگیری و مطالعه شود چراکه بهبود کارایی مطالعه همزمان هم به انگیزش و هم به روش کاربرد مکانیسم‌ها و رویکردها بستگی دارد که بسیاری از دانش‌آموزان به علت نبود مهارت و

استراتژی‌های مطالعه و یادگیری دچار ناامیدی و شکست تحصیلی می‌شوند. بنابراین آموزش مهارت‌های مطالعه خصوصاً در بستر آموزش الکترونیک در عصر حاضر به دانش‌آموزان ضروری می‌باشد؛ زیرا می‌تواند به یادگیری بهتر و کسب موفقیت تحصیلی و ایجاد علاقه و انگیزه جهت ادامه تحصیل کمک شایانی نماید. از این رو سؤالی که این پژوهش درصدد پاسخگویی به آن می‌باشد، این است که آیا آموزش راهبردهای مطالعه به روش تولید محتوای ویدیویی بر اشتیاق تحصیلی و سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان اثربخش است؟

فرضیه‌های پژوهش

- ۱) تدریس با استفاده از راهبردهای مطالعه به روش تولید محتوای ویدیویی بر اشتیاق تحصیلی (رفتاری، عاطفی و شناختی) دانش‌آموزان تاثیر دارد.
- ۲) تدریس با استفاده از راهبردهای مطالعه به روش تولید محتوای ویدیویی بر سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان تاثیر دارد.

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر از نوع طرح نیمه آزمایشی پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل بود. پژوهش در سه مرحله انجام گرفت. در مرحله اول پیش‌آزمون متغیرهای وابسته از دانش‌آموزان گروه کنترل و گروه آزمایش گرفته شد، در مرحله دوم بسته آموزشی بر روی دانش‌آموزان گروه آزمایش اجرا و در مرحله سوم نیز پس‌آزمون متغیرهای وابسته از هر دو گروه به عمل آمد. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانش‌آموزان پسر یازدهم متوسطه شهر تبریز در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۳۹۸ مشغول به تحصیل بودند و تعداد این دانش‌آموزان ۱۰۴۱۲ نفر است. در پژوهش حاضر و با توجه به ماهیت آن، ۳۶ نفر از دانش‌آموزان با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند؛ به این صورت که پس از دریافت مجوز از اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی، از بین نواحی پنجگانه شهر تبریز، دو ناحیه، از هر ناحیه یک مدرسه پسرانه متوسطه دوم و از هر مدارس انتخاب شده مجموعاً ۳۶ نفر از دانش‌آموزان پایه یازدهم به صورت تصادفی برای شرکت در پژوهش انتخاب شدند. بعد از این مرحله گروه آزمایش و کنترل، در شرایط یکسان، همزمان و قبل از هرگونه آموزش راهبردهای مطالعه به پرسشنامه‌ی اشتیاق تحصیلی و سرزندگی تحصیلی پاسخ دادند زیرا هر یک از آزمودنی‌ها به صورت انتصاب تصادفی با شانس مساوی در گروه‌های آزمایش و گواه منتسب شده بودند. در این پژوهش به علت شرایط کرونایی و محدودیت آموزش حضوری، بسته آموزشی راهبردهای

مطالعه به مدت هشت جلسه به صورت تولید محتوای الکترونیکی تهیه و در فضای مجازی به گروه آزمایش ارائه شد و گروه کنترل نیز از روال عادی آموزش برخوردار بود. سپس در مرحله پس آزمون از هر دو گروه پس آزمون به عمل آمد.

جزئیات بسته آموزشی و پرسشنامه‌ها به شرح زیر است:

مقیاس اشتیاق تحصیلی: این مقیاس به وسیله Fredricks(2004) quoted from Abbasi, Dargahi, Pirani and Bonyadi(2014) برای سنجش اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان ساخته شد که دارای ۱۵ گویه و سه خرده مقیاس رفتاری (۱ تا ۴)، عاطفی (۵ تا ۱۱) و شناختی (۱۱ تا ۱۵) است. فردریکز و همکاران ضریب پایایی این پرسشنامه را ۰/۸۶ گزارش کرده‌اند. روایی این پرسشنامه در پژوهش Abbasi, Dargahi, Pirani and Bonyadi(2014) که فارسی سازی شده بود نیز تأیید شده و پایایی کل به روش آلفا در پژوهش آن‌ها ۰/۶۶ به دست آمد. ضریب آلفای کرونباخ کل این پرسشنامه در پژوهش حاضر ۰/۷۱ محاسبه شد.

مقیاس سرزندگی تحصیلی: برای اندازه‌گیری سرزندگی تحصیلی از پرسشنامه Dehghanizadeh and Hossein Chari(2010) استفاده شد که به نقل و الگوگیری از مقیاس سرزندگی Martin and Marsh(2008) که شامل ۴ گویه است، تهیه شد. این مقیاس شامل ۹ گویه است که پاسخ‌دهی به این ابزار براساس طیف ۵ درجه‌ای لیکرت از ۱(کاملاً مخالف) تا ۵(کاملاً موافق) تنظیم شده است. Dehghanizadeh and Hossein Chari(2010) در پژوهش خود پایایی مقیاس سرزندگی تحصیلی را ۰/۸۰ و ضریب بازآزمایی را ۰/۷۳ برآورد کردند. در این پژوهش نیز برای بدست آوردن پایایی آزمون از آلفای کرونباخ استفاده شد که ۰/۸۲ بدست آمد که حاکی از پایایی مطلوب پرسشنامه می‌باشد.

آموزش راهبردهای مطالعه: بسته آموزشی راهبردهای مطالعه برای ۸ جلسه مبتنی بر آموزه‌های O'Hara (2005), Robertson and McMillan (2001) and Seif (2007) برگرفته شده است. بر اساس بسته آموزشی، راهبردهای مطالعه در قالب راهبردهای شناختی و فراشناختی در طی مراحل به هم پیوسته‌ای تحقق عینی پیدا می‌کند (Khalil Azar, 2014). برای بررسی روایی محتوایی بسته آموزشی، از شاخص نسبت روایی-محتوایی (content validity ratio) و شاخص روایی محتوایی (content validity index) استفاده شد. جهت محاسبه شاخص CVR از نظرات کارشناسان متخصص در زمینه محتوای مورد نظر استفاده شد و با توضیح اهداف آزمون برای آنها و ارائه تعریف عملیاتی مربوط به محتوای سؤال‌ها، از آنها خواسته شد تا هر یک از اهداف را طبقه‌بندی کنند. سپس، براساس فرمول CVR نسبت روایی محتوایی محاسبه گردید. براساس تعداد متخصصینی که اهداف را مورد ارزیابی قرار

داده بودند، مقدار CVR قابل قبول برابر با ۰/۶۲ است که در این پژوهش میزان نسبت روایی محتوا (CVR) برای تمامی هدف‌ها در پروتکل آموزشی بین ۰/۹ تا ۱ به دست آمد. همچنین مقدار CVI قابل قبول با توجه به تعداد متخصصین، برابر با ۰/۷۹ است. در این پژوهش میزان شاخص روایی محتوا (CVI) برای تمامی هدف‌ها در بسته آموزشی بین ۰/۹ تا ۱ به دست آمد. خلاصه محتوی بسته آموزشی راهبردهای مطالعه در جدول ذیل آمده است.

جدول ۱. مراحل جلسات آموزشی راهبردهای مطالعه

جلسات	محتوا
اول	مقدمه‌ای در رابطه با تعریف مطالعه، مزایا، ضرورت، هدف و انگیزه مطالعه
دوم	بیان شرایط صحیح مطالعه، تصویر ذهنی مثبت، علاقه، زمان و مکان مناسب برای مطالعه، برنامه‌ریزی زمان‌بندی و تمرین، تمیزکاری، مرتب کردن و کارهایی که قبل از مطالعه انجام دادن آن کارها لازم است
سوم	مروری بر آسیب‌شناسی مطالعه، ذکر شیوه‌های غلط مطالعه مانع مطالعه حین خستگی، بلند خواندن و دلایل اشتباه بودن آن‌ها
چهارم	روش افزایش سرعت مطالعه، شیوه‌های درست خواندن و پروهیز از برگشت و سرگردانی چشم و انجام تمرین‌های لازم
پنجم	شیوه‌های تقویت تمرکز و توجه، انجام تمرین‌های لازم و اصول موفقیت در امتحانات
ششم	برنامه‌ریزی درسی و اصول موفقیت در مطالعه
هفتم	معرفی انواع حافظه و علل فراموشی و ناتوانی در یادآوری در هر کدام از مراحل حافظه
هشتم	آموزش روش مطالعه، مرور و روش پرسیدن و جمع‌بندی جلسات و ارائه پیشنهادات نهایی و اجرای پس آزمون

شیوه اجرا و آموزش بسته راهبردهای مطالعه: پس از تدوین بسته آموزشی راهبردهای مطالعه، اعمال اصلاحات بر اساس نظرات متخصصین و رواسازی آن، به منظور کسب اطمینان کامل از تناسب محتوی بسته آموزشی با مخاطبان و دریافت کنندگان آموزش، همزمان با فرایند نمونه‌گیری بسته آموزشی راهبردهای مطالعه در یک گروه پایلوت پنج نفره داوطلب به طور فشرده به اجرا درآمد و پس از بررسی نتایج مطالعه پایلوت، رفع نواقص و تنظیم دقیق‌تر، آماده اجرا در گروه نمونه پژوهش گردید.

قبل از شروع آموزش و به منظور کسب اجازه از والدین دانش‌آموزان و جلب همراه آنان، ضمن دعوت به دبیرستان، تشکیل جلسه توجیهی و تشکیل گروه ارتباطی واتساپی با پژوهشگر، از جلب حمایت ایشان جهت پیشبرد کار آموزش اطمینان حاصل گردید. به دنبال آن، پیش‌آزمون برای هر دو گروه آزمایش و کنترل در یک روز واحد برگزار گردید و هر دو گروه آزمایشی و کنترل به پرسشنامه‌های اشتیاق تحصیلی و سرزندگی تحصیلی پاسخ دادند. سپس بسته آموزشی برای گروه آزمایشی به مدت ۸ جلسه به صورت هفتگی به اجرا درآمد. در طول مدت آموزش، شرکت‌کنندگان در گروه کنترل هیچ‌گونه آموزشی دریافت نکردند. اما به دلیل رعایت اصول اخلاقی پژوهش و به منظور اقناع گروه کنترل جهت شرکت در مطالعه، پژوهشگر آمادگی کامل خود را جهت ارائه مباحث پیشنهادی مورد نیاز آنها پس از اتمام دوره، هم به گروه موردنظر و هم به مدیریت دبیرستان اعلام نمود. پس از اتمام دوره آموزش و پس از گذشت دو ماه، به منظور تعیین میزان تحکیم یادگیری، گروه آزمایشی، تحت عنوان آزمون پیگیری، مجدداً به پرسشنامه‌های پژوهش پاسخ دادند.

یافته‌ها

به منظور بررسی فرضیه‌ها که آموزش راهبردهای مطالعه موجب افزایش اشتیاق تحصیلی و سرزندگی تحصیلی می‌شود، ابتدا آماره‌های توصیفی ارائه شده است. سپس در راستای آزمون فرضیه‌ها با بررسی پیش‌فرض‌ها برای مقیاس اشتیاق تحصیلی که دارای مولفه می‌باشد از تحلیل کواریانس چندمتغیره و برای مقیاس سرزندگی تحصیلی که مقیاس بدون مولفه می‌باشد از تحلیل کواریانس تک متغیره بهره گرفته شده است.

جدول ۲: داده‌های توصیفی مولفه‌های اشتیاق تحصیلی و سرزندگی تحصیلی در پیش‌آزمون و پس‌آزمون با توجه به گروه‌های کنترل و آزمایش

متغیر	گروه‌ها	پیش‌آزمون			پس‌آزمون		حداکثر	حداقل
		تعداد نمونه	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار		
اشتیاق رفتاری	آزمایش	۱۸	۱۲/۴۴	۱/۰۴	۱۳/۶۶	۲/۶۱	۱۰	۱۹
	کنترل	۱۸	۱۳/۱۱	۱/۰۲	۱۲/۵۰	۱/۳۸	۹	۱۵
اشتیاق عاطفی	آزمایش	۱۸	۱۸/۹۴	۲/۷۳	۲۴/۷۷	۲/۷۳	۱۲	۲۹
	کنترل	۱۸	۱۹/۱۱	۴/۲۲	۲۲/۱۶	۲/۷۹	۱۰	۲۶
اشتیاق شناختی	آزمایش	۱۸	۱۶/۳۳	۲/۸۲	۱۹/۲۲	۳/۹۴	۱۱	۲۴
	کنترل	۱۸	۱۷/۷۲	۳/۹۹	۱۶/۱۶	۳/۶۸	۸	۲۳
سرزندگی تحصیلی	آزمایش	۱۸	۲۵/۳۳	۳/۹۸	۳۲/۹۴	۶/۲۰	۱۹	۴۵
	کنترل	۱۸	۲۳/۷۷	۴/۱۵	۲۲/۸۸	۴/۲۶	۱۵	۳۰

نتایج جدول ۲ نشان‌دهنده این نکته می‌باشد که نمره‌های پس‌آزمون در گروه آزمایش بیشتر از گروه کنترل می‌باشد، که به معنی اشتیاق تحصیلی و سرزندگی تحصیلی بیشتر در پس‌آزمون گروه آزمایش می‌باشد.

به منظور بررسی این سوال که آیا آموزش راهبردهای مطالعه بر اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان موثر است؟ همچنین با توجه به این نکته که اشتیاق تحصیلی از سه مولفه اشتیاق رفتاری، اشتیاق عاطفی و اشتیاق شناختی تشکیل شده است، از تحلیل کواریانس چند متغیری استفاده می‌شود. در این قسمت به بررسی پیش‌فرض‌های انجام تحلیل کواریانس چند متغیری پرداخته می‌شود. ابتدا به بررسی فرضیه همگنی شیب‌ها که یکی از پیش‌فرض‌های اساسی تحلیل کواریانس است پرداخته می‌شود. زیرا برای انجام تحلیل واریانس باید شیب خط رگرسیون بین همپراش و وابسته در سطوح مختلف متغیر مستقل (گروه کنترل و گواه) یکسان باشد. در واقع هدف این است که مشخص شود متغیرهای همپراش با متغیر مستقل رابطه نداشته باشد. بنابراین برای بررسی برابری ماتریس واریانس-کوواریانس متغیرهای وابسته از آزمون باکس استفاده شد که نتایج آن در جدول ۵ ارائه می‌شود:

جدول ۳: آزمون باکس برای برابری ماتریس واریانس-کوواریانس

سطح معنی داری	df2	df1	F	Box's M
۰/۱۰۱	۸۳۷۵/۵۴۷	۶	۱/۷۷۰	۱۱/۷۵۱

نتایج آزمون نشان می‌دهد که پیش فرض برابری و همگنی ماتریس واریانس-کوواریانس برای انجام تحلیل کوواریانس برقرار است.

برای بررسی مفروضه یکسانی واریانس‌ها در گروه‌های مورد مطالعه که یکی دیگر از پیش فرض‌های تحلیل کوواریانس می‌باشد از آزمون لون استفاده شد که نتایج آن در جدول ۴ ارائه می‌شود.

جدول ۴: آزمون لون برای بررسی مفروضه یکسانی واریانس‌ها

متغیر وابسته	F	df1	df2	سطح معنی داری
اشتیاق رفتاری	۲/۴۸۶	۱	۳۴	۰/۱۲۴
اشتیاق عاطفی	۰/۳۷۳	۱	۳۴	۰/۵۴۵
اشتیاق شناختی	۰/۰۸۹	۱	۳۴	۰/۷۶۷

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد که مفروضه یکسانی واریانس‌ها در گروه‌های مورد مطالعه برای انجام تحلیل کوواریانس برقرار است.

محقق برای آزمون فرضیه از بین آماره‌های چهارگانه (پیلایی ۱، لامبدا و بلکز ۲، هاتلینگ ۳ و ریشه ری ۴) آماره لامبدا و بلکز را برای محاسبه انتخاب کرده است.

بر اساس جدول ۵ می‌توان گفت که آماره لامبدای و بلکز با $(F = 11/809, P \leq 0/05)$ نشان می‌دهد که می‌توان فرضیه مشابه بودن میانگین‌های جامعه بر اساس متغیرهای وابسته برای گروه‌های کنترل و آزمایش را رد کرد.

1. Pillai'T Trace
2. Wilk'' Labb da
3. Hotelling'T Trace
4. Roy's . argett Root

جدول ۵: تحلیل چند متغیری بر روی مولفه‌های اشتیاق تحصیلی با در نظر گرفتن گروه آزمایش و کنترل به عنوان متغیر مستقل بر اساس آماره ویلکز لامبدا

آزمون چند متغیری	آماره	F	df فرضیه	df خطا	سطح معنی داری	مجذور اتا
لامبدای ویلکز	۰/۴۵۰	۱۱/۸۰۹	۳	۲۹	۰/۰۰۰	۰/۵۵۰

نتایج آزمون اثرات بین گروهی پس آزمون با برداشتن اثر پیش آزمون در جدول ۶ نشان می‌دهد که بین میانگین‌های دو گروه آزمایش و کنترل در مولفه اشتیاق رفتاری ($\eta^2=0/227$)، $\leq 0/05$ ، $F=9/111$ ، اشتیاق عاطفی ($\eta^2=0/319$)، $\leq 0/05$ ، $F=14/516$ و مولفه اشتیاق شناختی ($\eta^2=0/289$)، $\leq 0/05$ ، $F=12/600$ تفاوت معنی داری بین گروه آزمایش و کنترل وجود دارد.

جدول ۶: اثرات بین گروهی مولفه‌های اشتیاق تحصیلی با در نظر گرفتن گروه آزمایش و کنترل به عنوان

متغیر مستقل

مدل	متغیرهای وابسته	مجموع مجذورات	df	میانگین مربعات	F	Sig.	اتا
گروه	پس آزمون اشتیاق رفتاری	۲۵/۲۵۷	۱	۲۵/۲۵۷	۹/۱۱۱	۰/۰۰۵	۰/۲۲۷
	پس آزمون اشتیاق عاطفی	۷۸/۰۹۲	۱	۷۸/۰۹۲	۱۴/۵۱۶	۰/۰۰۱	۰/۳۱۹
	پس آزمون اشتیاق شناختی	۱۴۱/۱۶۶	۱	۱۴۱/۱۶۶	۱۲/۶۰۰	۰/۰۰۱	۰/۲۸۹

به منظور بررسی این سوال که آیا آموزش راهبردهای مطالعه بر سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان موثر است؟ لازم است که پیش فرض‌های تحلیل کواریانس از جمله نرمال بودن داده‌ها، همگنی واریانس‌ها و شیب خط رگرسیون مورد بررسی قرار بگیرد. زیرا داده‌ها می‌بایست نرمال چندمتغیره باشند و همچنین باید رابطه‌ای خطی بین هر جفت از متغیرهای وابسته به ازای هر گروه از متغیر مستقل وجود داشته باشد. اگر متغیرها به طور خطی وابسته نباشند، توان آزمون کاهش می‌یابد. بنابراین برای بررسی نرمال بودن داده‌ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شد که نتایج در جدول ۷ نشان داده شده استفاده شده و برای همگنی واریانس‌ها نیز از آزمون لوین استفاده شده است (جدول ۸).

جدول ۷: آزمون معناداری کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی طبیعی بودن نمرات متغیر سرزندگی

تحصیلی

متغیرها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	K-SZ	سطح معناداری
پیش آزمون سرزندگی تحصیلی	۳۶	۲۷/۹۱	۷/۳۱	۰/۱۱۰	۰/۲۰۷
پس آزمون سرزندگی تحصیلی	۳۶	۲۸/۳۶	۴/۹۶	۰/۱۱۹	۰/۲۰۰

نتایج جدول ۷ نشان داد که مقدار سطح معناداری در آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی طبیعی بودن متغیرها از ۰/۰۵ بزرگ تر است و لذا توزیع داده‌ها نرمال است. در واقع آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر سرزندگی تحصیلی معنادار نیست و بنابراین متغیر سرزندگی تحصیلی دارای توزیع نرمالی است و می‌توان از تحلیل‌های پارامتریک (تحلیل کوواریانس) برای آن استفاده کرد.

همچنین برای همگنی واریانس‌ها از آزمون لوین استفاده شد که نتایج در جدول ۸ درج شده است.

جدول ۸: آزمون لوین برای بررسی همگنی واریانس‌ها متغیر سرزندگی تحصیلی

متغیرها	آزمون لوین	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	سطح معناداری
پیش آزمون سرزندگی تحصیلی	۰/۰۰۵	۱	۳۴	۰/۹۴۳
پس آزمون سرزندگی تحصیلی	۰/۰۹۱	۱	۳۴	۰/۵۳۶

بر اساس آزمون لوین و عدم معناداری برای متغیر سرزندگی تحصیلی، شرط برابری واریانس‌های بین گروهی رعایت شده است و گروه‌ها دارای تجانس می‌باشند و می‌توان از تحلیل کوواریانس استفاده کرد.

بر اساس ارقام به دست آمده از جدول ۹، پس از تعدیل نمرات پیش آزمون، اثر معنی‌داری در عامل بین آزمودنی‌های گروه وجود دارد ($F=6/170, \leq 0/05, \eta^2=0/158$). به طوری که نمرات نشان می‌دهد میانگین گروه آزمایش که در معرض آموزش قرار گرفته‌اند، افزایش داشته است. از این رو می‌توان نتیجه گرفت که آموزش راهبردهای مطالعه، بر سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر دارد و آن را به طور معناداری افزایش می‌دهد.

جدول ۹: نتایج تحلیل کواریانس تک متغیری تاثیر آموزش راهبردهای مطالعه بر سرزندگی تحصیلی

مدل	مجموع مجذورات	df	میانگین مربعات	F	Sig.	اتا
پیش آزمون	۲۴۷/۵۲۹	۱	۲۴۷/۵۲۹	۱۶/۳۵۶	۰/۰۰۰	۰/۳۳۱
گروه	۹۳/۳۷۷	۱	۹۳/۳۷۷	۶/۱۷۰	۰/۰۱۸	۰/۱۵۸
خطا	۴۹۹/۴۱۶	۳۳	۱۵/۱۳۴			
کل	۹۲۱/۰۰۰	۳۶				

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف اثربخشی تدریس راهبردهای مطالعه به روش تولید محتوای ویدیویی بر افزایش اشتیاق تحصیلی و سرزندگی دانش‌آموزان انجام شد که برای این هدف تعداد دو فرضیه مورد مطالعه قرار گرفت. نتایج

نشان داد؛ بین میانگین‌های دو گروه آزمایش و کنترل در مؤلفه‌های اشتیاق تحصیلی (اشتیاق تحصیلی رفتاری، اشتیاق تحصیلی عاطفی و اشتیاق تحصیلی شناختی) تفاوت معنی‌داری وجود دارد، به این معنی که برنامه آموزش راهبردهای مطالعه توانسته است اشتیاق تحصیلی آزمودنی‌های گروه آزمایش را نسبت به گروه کنترل افزایش دهد. نتایج این پژوهش با یافته‌های نتایج پژوهش Nakhistin (2014) and Pourkakhai (2014), Plus (2014), goldost et al. (2019) همسویی دارد. لذا در تبیین اثربخشی آموزش راهبردهای مطالعه به روش تولید محتوای ویدیویی بر اشتیاق تحصیلی می‌توان گفت؛ دانش‌آموزان در اثر آموزش، مهارت‌هایی کسب می‌کنند تا بر راهبردهای شناختی و فراشناختی نظارت داشته باشند و با تسلط بر راهبردهای برنامه‌ریزی، کنترل، نظارت و نظم‌دهی روش‌ها موفق یادگیری و مطالعه را به کار می‌گیرند و با نظارت مداوم بر کار خود، مشکلات روش و راهبردهای یادگیری خود را شناسایی می‌کنند و به اصلاح آن‌ها اقدام می‌کنند. به عنوان مثال Nakhistin goldost (2019) et al. تصریح نمودند؛ آموزش مهارت‌های فراشناختی به‌طور معناداری موجب افزایش اشتیاق تحصیلی و مؤلفه‌های آن در بین آزمودنی‌ها در مرحله پس آزمون شده بدین صورت که دانش‌آموزان با آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی توانایی و مهارتی پیدا می‌کنند و با به کارگیری آن‌ها اشتیاق و علاقه آنان به تحصیل بیشتر می‌شود؛ به عبارت دیگر دانش‌آموزان در جریان آموزش راهبردهای مطالعه دستورالعمل‌های عملیاتی و رفتاری را یاد می‌گیرند که شامل برنامه‌ریزی، نظارت، نظم‌دهی و سازماندهی است و در خلال این یادگیری احساس و نگرش مثبتی نسبت به تحصیل کسب می‌کنند و این مسأله اشتیاق و علاقه آنان را به مطالعه و تحصیل افزایش می‌دهد. بنابراین دلیل

همسویی نتایج در این است که آموزش راهبردهای نظم‌دهی یا سازماندهی موجب انعطاف‌پذیری در رفتار یادگیرنده می‌شوند و به او کمک می‌کنند تا هر زمان ضرورت داشته باشد روش و سبک یادگیری خود را تغییر دهد. راهبردهای نظم‌دهی با راهبردهای نظارت و ارزشیابی به طور هماهنگ عمل می‌کنند. در واقع راهبرد نظم‌دهی به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا چگونگی مطالعه خود را اصلاح کنند، دوباره مرور و نقایص درک و فهم خود را برطرف نمایند که چنین امری موجب افزایش اشتیاق تحصیلی به درس در بین دانش‌آموزان خواهد شد.

همچنین نتایج تحلیل کوواریانس تک متغیره در مورد فرضیه دوم نیز نشان داد؛ بین میانگین‌های دو گروه آزمایش و کنترل در سرزندگی تحصیلی تفاوت معنی‌داری وجود دارد، به این معنی که برنامه آموزش راهبردهای مطالعه به روش تولید محتوای ویدیویی توانسته است سرزندگی تحصیلی آزمودنی‌های گروه آزمایش را نسبت به گروه کنترل افزایش دهد. این نتیجه با یافته‌های پژوهش‌های (2016) khoshab همسو است و به صورت غیرمستقیم با نتایج پژوهش‌های (2017) He (2014), Lee (2008), Pintrich (2004), Ghanbari-Talab and Fooladcheng (2015), Mousavi et al. (2012), Dehghanizadeh and Hossein Chari (2012) and Parviz and Sharifi (2011) همخوانی دارد. لذا در تبیین نتیجه فوق و با استناد به نظریه (2000) Zimmerman می‌توان گفت دانش‌آموزان دارای راهبردهای مطالعه با تنظیم و کاربرد مناسب افکار، احساسات و اعمال و با تلاش‌های مستمر در جهت رسیدن به اهداف، تلاش می‌کنند و با پیش‌بینی شرایط، ضمن مساعدسازی موقعیت، با فشارها و چالش‌های پیش‌آمده سازگاری یا مقابله می‌کنند. چراکه (2012) Mousavi et al در پژوهش خود نشان دادند؛ در تأثیر باورهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی بر عملکرد تحصیلی، تمام مسیرها معنی‌دار بوده و مؤلفه‌های هوش هیجانی و باورهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی نیز با عملکرد تحصیلی در تمام مسیرها رابطه معنی‌داری را نشان دادند که تبیین‌کننده نتایج احصائی حاضر می‌باشد. در همین زمینه اکثریت پژوهش‌های صورت گرفته نتایج همسویی را نشان می‌دهند زیرا راهبردهای مطالعه و یادگیری یک فرایند سیستماتیک بوده که به وسیله یادگیرندگان مورد استفاده قرار می‌گیرد و باعث درک عمیق و وسیع از مطالب خوانده شده می‌شود و شامل به کارگیری بعضی از رفتارها و افکار و عملکردها در طول یادگیری با هدف کسب اطلاعات بیشتر و ذخیره‌سازی دانش‌های جدید در حافظه و ارتقای مهارت‌ها می‌باشد که همین امر باعث افزایش تلاش و سرزندگی به تحصیل می‌گردد و از آنجا که زندگی تحصیلی، یکی از مهمترین دوره‌های زندگی افراد به خصوص نوجوانان و جوانان محسوب می‌شود و با چالش‌ها و موانع متعددی از قبیل استرس زیاد، نمرات ضعیف، کاهش انگیزه و... روبه‌رو هستند، لازم است عواملی را که موجب

افزایش توانایی فرد، در مقابله با این موانع و چالش‌ها شده و بر سرزندگی تحصیلی وی می‌افزایند، شناسایی شوند که مهم‌ترین آن راهبردهای مطالعه به ویژه با استفاده از آموزش‌های الکترونیکی است که (Alipour Katigari, Heidari, Narimani and Davoodi (2019) در مطالعه خود نتیجه همسویی گرفتند که اجرای روش تدریس الکترونیکی بر اشتیاق تحصیلی، خودکارآمدی و خودتنظیمی دانش‌آموزان تأثیر معناداری دارد چراکه در تدریس الکترونیکی؛ فراگیران به جهت سهولت دسترسی به اطلاعات و محتوای آموزشی، بانگیزه و اشتیاق تحصیلی بیشتری به مشارکت در روند یادگیری می‌پردازند که منجر به ارتقاء خودکارآمدی و خودتنظیمی آن‌ها می‌شود.

بنابراین با توجه به نتایج به دست آمده از فرضیه‌های پژوهش که نشان داد آموزش راهبردهای مطالعه موجب افزایش اشتیاق به خصوص در بعد فردی به تحصیل می‌شوند پیشنهاد می‌شود: روانشناسان مدرسه چهارچوب بسته آموزشی راهبردهای مطالعه را در مشاوره‌های تحصیلی فردی مدنظر قرار دهند. همچنین مسئولین آموزش و پرورش می‌توانند در زمینه راهبردهای مطالعه کارگاه‌های آموزشی برگزار نمایند تا میزان آگاهی معلمان و سایر متصدیان آموزشی مناطق کشور افزایش یابد. از اینرو آموزش راهکارها و برگزاری کارگاه‌های آموزشی در زمینه اشتیاق و ابعاد آن و سرزندگی تحصیلی باعث افزایش این مهارت‌ها در دانش‌آموزان و افزایش سرزندگی تحصیلی آنان خواهد شد. همچنین براساس فرضیه دوم که اثربخشی بر سرزندگی تحصیلی را نشان داد پیشنهاد می‌شود؛ آموزش یادگیری خودگردان در فوق برنامه‌درسی مدارس به‌عنوان مهارت‌های لازم تحصیلی گنجانده شود و برای معلمان و مشاوران آموزش‌های لازم به منظور استفاده موفقیت‌آمیز از آموزش یادگیری خودگردان در جهت به کارگیری راهبردهای شناختی و راهبرد فراشناختی توسط دانش‌آموزان ارائه گردد زیرا یکی از مهم‌ترین راهکارهای افزایش اشتیاق و سرزندگی تحصیلی است. بنابراین با توجه به اهمیت سرزندگی تحصیلی و اینکه این پژوهش در مقطع متوسطه انجام گرفته، لازم است برای رسیدن به نتایج اطمینان بخش‌تر در دیگر دوره‌های تحصیلی نیز اجرا شود. همچنین کمبود پژوهش‌های انجام شده در زمینه سرزندگی تحصیلی و متغیرهای اشتیاق تحصیلی و نبود پیشینه‌ای مناسب و جامع از محدودیت‌های این پژوهش بوده است.

حامی مالی

کلیه هزینه‌های پژوهش حاضر توسط نویسندگان مقاله تأمین شده است.

تعارض منافع

مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است. این مقاله قبلاً در هیچ نشریه‌ای اعم از داخلی یا خارجی چاپ نشده است و صرفاً جهت بررسی و چاپ به فصلنامه درس پژوهی ارسال شده است.

References

- Abbasi, M., Dargahi, Sh., Pirani, Z., & Bonyadi, F. (2015). The role of procrastination and motivational self-regulation in predicting students' academic achievement. [The role of procrastination and motivational self-regulation in predicting students' academic achievement]. *Iranian Journal of Medical Education*, 15(1), 160-169. [In Persian]
- Alipour Katigari, Sh., Heidari, H., Narimani, M., & Davoodi, H. (2020). Comparison of the effectiveness of participatory teaching methods and traditional teaching methods on academic motivation, academic self-efficacy and self-regulation in students. *Journal of Research in Educational Systems*, 14(48), 23-39. [In Persian].
- Alipour Katigari, Sh., Heydari, H., Narimani, M., & Davoodi, H. (2019). Comparison of the effectiveness of e-teaching method and traditional teaching method on academic motivation, academic self-efficacy and self-regulation in students. *School Psychology*, 8(2), 72-90. [In Persian].
- Appleton, J. J., Christenson, S. L., & Furlong, M. J. (2008). Student engagement with school: Critical conceptual and methodological issues of the construct. *Psychology in the Schools*, 45(5), 369-386.
- Archambault, I., Janosz, M., Fallu, J. S., & Pagani, L. S. (2009). Student engagement and its relationship with early high school dropout. *J Adolesc*, 32(3), 651-670.
- Baran, E., Correia, A., & Thompson, A. (2011). Transforming online teaching practice: critical analysis of the literature on the roles and competencies of online teachers. *Distance Education*, 3 (3), 25-41.
- Biabangard, A. (2005). Relationship between self-esteem, achievement motivation, and academic achievement in third year high school students in Tehran. *Psychological Studies*, 4-5(1), 131-144. [In Persian]
- Biabangard, A. (2011). Ways to increase self-esteem in children and adolescents. Tehran: Parents and Teachers Association. [In Persian]
- Cho, E.-h., Lee, D.-g., Lee, J. H., Bae, B. H., & Jeong, S. M. (2014). Meaning in Life and School Adjustment: Testing the Mediating Effects of Problem-

- focused Coping and Self-acceptance. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 29(114), 777-781.
- Dehghanizadeh, M., & Hossein Chari, M. (2012). Academic vitality and perception of family communication pattern, mediating role of self-efficacy. *Teaching and Learning Studies*, 8 (4), 21-48. [In Persian]
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School Engagement: Potential of the Concept, State of the Evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59-109.
- Hosseini Tabatabai, F., Ghadimi., & Muqaddam, M. (2007). Investigating the causes of girls' academic achievement in comparison with boys in Khorasan Razavi, North and South provinces. *Research in Curriculum Planning*, 15 (4), 119-147. [In Persian]
- Hosseinjani, A.(2010). The role of e-learning in promoting human resource training in organizations. The first national conference of education and research managers, Mashhad.
- Lee, J.-K. (2008). The effects of self-regulated learning strategies and system satisfaction regarding learner's performance in e-learning environment. *Journal of Instructional Pedagogies*, 1(30).87-101.
- Leondari, A., Syngollitou, E., & Kiosseoglou, G. (2012). Academic Achievement, Motivation and Future Selves. *International Journal of Adolescence and Youth*, 2(7), 165-177.
- Li, Y., & Lerner, R. M. (2011). Trajectories of school engagement during adolescence: implications for grades, depression, delinquency, and substance use. *Developmental psychology*, 47(1), 233-246.
- Libbey, H. P. (2004). Measuring student relationships to school: Attachment, bonding, connectedness, and engagement. *The Journal of school health*, 74(7), 274-289.
- Lin, H. (2016). The ethics of instructional Technology: Issues and coping Strategies experienced by professional Technologies in design and training situations in higher education, *education Tech Research Dev*, 14(55), 411-437.
- Linnenbrink, E. A., & Pintrich, P. R. (2002). Motivation as an enabler for academic success. *School Psychology Review*, 31(3), 313-327.
- Fathi Azar, M. (2014). Comparison of the effectiveness of teaching self-monitoring strategies and study skills on self-efficacy and academic engagement of high school students, Master Thesis, Imam Reza International University.

- Martin, A. J., & Marsh, H. W. (2008). Academic buoyancy: Towards an understanding of students' everyday academic resilience. *Journal of School Psychology, 46*(1), 53-83.
- Mehr Mohammadi, M. (2010). Perspectives, approaches and perspectives, II, Tehran: Astan Quds Razavi.
- Mollaei, F., Hejazi, M., Yousefi Afrashteh., & M, Morvati, Z. (2020). The mediating role of mindfulness in the relationship between academic motivation and academic vitality of female students. *Journal of Research in Educational Systems, 14* (48), 75-90. [In Persian]
- Mousavi, S., Jabal Ameli, J., Ali Bakhshi, F. (2012). Investigating the relationship between emotional intelligence and its components with motivational beliefs and self-regulated learning strategies on the academic performance of students of Isfahan University of Medical Sciences. *Behavioral Science Research. 10*(3), 51-73. [In Persian]
- Naami, A., & Piriaei, p. (2012). Relationship between the dimensions of motivation education and enthusiasm. Education of third year high school students in Ahvaz. *Journal of Research in Educational Systems, 6* (16), 29-42. [In Persian]
- Nakhistin goldost, A., Ghazanfari, A., Sharifi, T., & Charami, M. (1398). The effectiveness of metacognitive skills training on academic self-efficacy and academic motivation of 10th grade male students in Ardabil schools. *School Psychology, 8* (2), 131-155.
- O'hara, B., & Petrick, A. (2005). *IEEE 802.11 handbook: a designer's companion*. IEEE Standards Association.
- Orthner, D. K., Jones-Sanpei, H., Akos, P., & Rose, R. A. (2013). Improving middle school student engagement through career-relevant instruction in the core curriculum. *The Journal of Educational Research, 106*(1), 27-38.
- Parvizi, F. (2013). The Relationship between Spiritual Intelligence and Identity with Academic Burnout of High School Students in District 3 of Shiraz. (Master Thesis), Marvdasht Azad University.
- Pintrich, P. R. (2000). An Achievement Goal Theory Perspective on Issues in Motivation Terminology, Theory, and Research. *Contemporary Educational Psychology, 25*(1), 92-104.
- Prestridge, S., (2012). The beliefs behind the teacher that influences their ICT practices. *Computers & Education, 58*(1), 449-458.
- Putwain, D. W., Connors, L., Symes, W., & Douglas-Osborn, E. (2012). Is academic buoyancy anything more than adaptive coping? *Anxiety Stress Coping, 25*(3), 349-358.

- Rosen, A. (2015). E-learning: Proven Practices and Emerging Technologies to Achieve Result. New York: American Management Association.
- Saif, A. (2011). New Psychology: Psychology of Learning and Education. Tehran: Publishing Duran, [in Persian].
- Salmela-Aro, K., Tolvanen, A., & Nurmi, J. E. (2009). Achievement strategies during university studies predict early career burnout and engagement. *Journal of vocational Behavior*, 75(2), 162-172.
- Seraji, F. (2015). Virtual curriculum. *Iranian Encyclopedia of Curriculum*.
- Simons-Morton, B., & Chen, R. (2009). Peer and parent influences on school engagement among early adolescents. *Youth & society*, 41(1), 3-25.
- Strang, K. D. (2014). Cognitive learning strategy as a partial effect on major field test in business results. *Journal of Education for Business*, 89(3), 142-148.
- Zhao, M. (2009). Online learner authentication: Verifying the identity of online users. *Journal of Online Learning and Teaching*. 5(2), 87-103.
- Zimmerman, Barry J. (2000). Self-Efficacy: An Essential Motive to Learn. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 82-91.

